

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเลือกตั้งเป็นเงื่อนไขหรือขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่แสดงถึงซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ ในอันที่จะมอบความไว้วางใจให้ผู้แทนของตนไปใช้อำนาจการปกครองแทนตน¹ ทั้งนี้ เพราะปรัชญาการปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่า ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยควรได้รับสิทธิในการเลือกผู้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนได้อย่างไม่มีข้อจำกัด ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดทางด้านอายุ การศึกษา เพศ ผิวพรรณ หรือเชื้อชาติ หรือถ้าจะมีข้อจำกัดการใช้สิทธิก็ควรให้มีเท่าที่จำเป็น เช่น จำกัดสิทธิเฉพาะบุคคล วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลและวัฒนธรรมทางการเมืองของแต่ละประเทศเป็นสำคัญในระบอบประชาธิปไตยนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ราษฎรมากที่สุด ได้มีส่วนร่วมในการใช้อำนาจอธิปไตยซึ่งได้แก่บุคคลทุกคนของชาติ และการกำหนดกฎเกณฑ์เรื่องคุณสมบัติผู้สิทธิออกเสียงตั้งควรจะจำกัดไว้แต่น้อยที่สุด² อันจะทำให้การเลือกตั้งเป็นไปตามหลักการออกเสียงโดยทั่วไป (Universal Suffrage) ซึ่งได้บัญญัติไว้ในปฏิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติข้อ 2³ (1) ซึ่งถือเป็นหลักเกณฑ์อันเป็นรากเง้าของการเลือกตั้ง

¹ จรูญ สุภาพ, การเมืองการปกครองของไทย (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2525), หน้า 201.

² หยุด แสงอุทัย, คำบรรยายหลักรัฐธรรมนูญทั่วไปและกฎหมายเลือกตั้ง. (พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2512), หน้า 236.

³ ปฏิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ ข้อ 2(1) "ทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพบรรดาที่พรรณาไว้ในปฏิญานี้ โดยปราศจากการแบ่งแยก ไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ดังเช่น เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิดหรือสถานะอย่างอื่น"

แต่อย่างไรก็ตามสำหรับประเทศไทยเป็นเวลากว่า 60 ปี นับแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 แล้วนั้น รัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้งที่ประกาศใช้มาทุกฉบับจนถึงปัจจุบันได้กำหนดอายุของผู้สิทธิเลือกตั้งให้เฉพาะผู้ที่มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง⁴ แม้ว่าประเทศไทยจะได้เปิดโอกาสให้ประชาชนของประเทศ ได้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งอย่างกว้างขวางมากกว่าในอีกหลายประเทศก็ตาม แต่ทว่าการกำหนดเกณฑ์อายุให้เฉพาะแต่ผู้ที่มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้นามายังคับใช้สำหรับการเลือกตั้งของไทยเป็นเวลานานแล้วซึ่งเมื่อพิจารณาถึง สภาพการณ์ในปัจจุบันรัฐได้จัดให้มีการศึกษาแก่ประชาชนของประเทศอย่างทั่วถึงกว่าเมื่อก่อน ได้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับจากเดิม 4 ปี เป็น 6 ปี และมีแนวโน้มที่จะขยายเป็น 9 ปีในอนาคต ทำให้ประเทศไทยนับว่ามีผู้รู้หนังสือเป็นอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ซึ่งส่งผลทำให้เยาวชนในปัจจุบันมีความคิดที่เป็นผู้ใหญ่ขึ้นมีความรับผิดชอบมากขึ้น และเมื่อพิจารณาถึงการกำหนดเกณฑ์อายุตามกฎหมายอื่น ๆ แล้วจะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีนั้นกฎหมายหลายฉบับก็เห็นว่าบุคคลในวัยนี้มีวุฒิภาวะเช่นเดียวกับผู้ที่มีอายุสูงกว่า เช่นเยาวชนที่มีอายุกว่า 17 ปี และมีการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ หรือผู้ที่สมรสโดยชอบด้วยกฎหมายเมื่อมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นผลให้เป็นผู้บรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย และทำนิติกรรมต่าง ๆ ได้ บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เหล่านี้ ควรได้รับการพิจารณาแก้ไขให้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้กว้างขวางมากขึ้น โดยการขยายฐานอายุผู้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้มีอายุต่ำลง ซึ่งส่วนใหญ่ก็ได้กำหนดอายุขั้นต่ำไว้เท่ากับ 18 ปีดังต่อไปนี้ (โปรดดูตารางที่ 1 และตารางที่ 2)

⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534, มาตรา 103

ตารางที่ 1 แสดงอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในต่างประเทศ

ประเทศ	อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
1. อิหร่าน	15
2. ฟิลิปปินส์	15
3. คิวบา	16
4. นิคاراกัว	16
5. เซเชอนเลส	17
6. สุรินัม	17
7. อัฟกานิสถาน	18
8. อัลบาเนีย	18
9. อัลจีเรีย	18
10. แอนดอร์รา	18
11. แอนติกัว	18
12. ออสเตรเลีย	18
13. บาฮามาส์	18
14. บังคลาเทศ	18
15. บาบาดอส	18
16. เบลเยียม	18
17. เบริช	18
18. เบนิน	18
19. โบลิเวีย	18
20. บราซิล	18
21. บัลกาเรีย	18
22. พม่า	18
23. แคนาดา	18

ประเทศ	อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
24. เชด	18
25. ชิลี	18
26. จีน	18
27. โคลัมเบีย	18
28. โคอโบรส	18
29. คองโก	18
30. คอสตาริกา	18
31. เซคโกสโลวาเกีย	18
32. เดนมาร์ก	18
33. โดมินิกา	18
34. โดมินีกัน	18
35. เอกวาดอร์	18
36. อียิปต์	18
37. เอลซาวาดอร์	18
38. เอธิโอเปีย	18
39. ฟินแลนด์	18
40. ฝรั่งเศส	18
41. เยอรมันตะวันออก	18
42. เยอรมันตะวันตก	18
43. กานา	18
44. กรีซ	18
45. เกรนาดา	18
46. กัวเตมาลา	18
47. กินี	18

ประเทศ	อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
48. กายนา	18
49. ฮอนดูรัส	18
50. ฮังการี	18
51. ไอร์แลนด์	18
52. อินเดีย	18
53. อินโดนีเซีย	18
54. อิรัก	18
55. ไอร์แลนด์	18
56. อิสราเอล	18
57. อิตาลี	18
58. จาไมกา	18
59. จอร์แดน	18
60. กิริบาทิ	18
61. ลิเบีย	18
62. ลักเซมเบิร์ก	18
63. มัลตา	18
64. มัวร์ตานี	18
65. เม็กซิโก	18
66. มองโกเลีย	18
67. โมซัมบิก	18
68. นามิเบีย	18
69. เนเธอร์แลนด์	18
70. เนเธอร์แลนด์แอนทิลลีส	18

ศูนย์วิทยบริการ
ศาลากลางกรุงเทพมหานคร

ประเทศ	อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
71. นิวซีแลนด์	18
72. ไนจีเรีย	18
73. นอร์เวย์	18
74. ปานามา	18
75. ปาปัวนิวกินี	18
76. ปรากวัย	18
77. เปรู	18
78. โปแลนด์	18
79. โปตุเกส	18
80. โรมานี	18
81. เนวิส	18
82. เกรนาดา	18
83. ซานมาริโน	18
84. โซโลมอนไอส์แลนด์	18
85. โซมาเลีย	18
86. อัฟริกาใต้	18
87. ชิลเกย์	18
88. สเปน	18
89. ศรีลังกา	18
90. สวีเดน	18
91. แทนซาเนีย	18
92. ตรินิแดด	18

ประเทศ	อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
93. สหภาพโซเวียต	18
94. อังกฤษ	18
95. สหรัฐอเมริกา	18
96. อูรุกวัย	18
97. เวเนซุเอลา	18
98. เวียดนาม	18
99. ยูโกสลาเวีย	18
100. แชร์	18
101. แซมเบีย	18
102. ซิมบับเว	18
103. ออสเตรเลีย	19
104. เคนยา	19
105. เยเมน	19
106. บาร์เรน	20
107. ญี่ปุ่น	20
108. ลิคเทอนสไตน์	20
109. สวิสเซอร์แลนด์	20
110. ใต้หวัน	20
111. ไทย	20
112. ตูนิเซีย	20
113. ตุรกี	20
114. บอทสวานา	21
115. เบอร์กินา ฟาโก	21

ประเทศ	อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
116. คาเมอรูน	21
117. ไชปรัส	21
118. ฟิจิ	21
119. กาบอน	21
120. แกมเบีย	21
121. คูเวต	21
122. เลบานอน	21
123. มาลาวี	21
124. มาเลเซีย	21
125. โมนาโค	21
126. โมร็อกโก	21
127. เนปาล	21
128. ปากีสถาน	21
129. เซนต์ลูเชีย	21
130. เซียร์ราเลออน	21
131. สิงคโปร์	21
132. ทรานเกย์	21

* ผู้เขียนได้จัดทำตารางข้างต้นโดยการรวบรวมข้อมูล ที่ได้จาก
 : Ian Gorvin, Elections Since 1945 : A Worldwide
 Reference Compendium (New York : Longman, 1989)

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละของประเทศที่กำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำแนกตามอายุ

อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	จำนวนประเทศ	%
15	2	1.5
16	2	1.5
17	2	1.5
18	96	72.7
19	3	2.3
20	8	6.1
21	19	14.4
รวม	132	100.00

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ในจำนวนประเทศที่เป็นเอกราชทั่วโลก 132 ประเทศมีถึง 96 ประเทศที่ได้มีการขยายฐานอายุผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้เหลือเพียง 18 ปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 72.7 จึงทำให้ทราบถึงแนวโน้มที่ประเทศต่าง ๆ จะให้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งแก่ประชาชนอย่างกว้างเป็นอย่างดี เหตุผลที่สนับสนุนให้บุคคลอายุ 18 ปี มีสิทธิเลือกตั้งก็คือ ในปัจจุบันเยาวชนของชาติได้รับการศึกษาในระดับเฉลี่ยที่สูงขึ้นมีความรู้พอสมควรที่จะต้องให้ความสนใจต่อปัญหาบ้านเมืองอยู่ในวัยที่มีความกระตือรือร้นทางการเมืองเป็นอันมากและจะเป็นพลังสำคัญของการพัฒนาสังคมทดแทนผู้ที่เข้าสู่วัยชรา มากกว่าที่จะปล่อยให้เยาวชนไปมีวุ่นวายมุขสร้างปัญหาให้แก่สังคมดังที่เป็นข่าวอยู่เนือง ๆ นอกจากนี้หากพิจารณาโดยความเป็นธรรมแล้วเด็กหรือเยาวชนที่อายุกว่า 18 ปีขึ้นไป หากกระทำผิดทางอาญาก็จะต้องขึ้นศาลทั่ว ๆ ไปอย่างผู้ใหญ่ไม่ใช่ศาลคดีเด็กและเยาวชนซึ่งมีวิธีการลงโทษ

อย่างผู้กระทำผิดผู้ใหญ่^๕ ฉะนั้นเมื่อกฎหมายเห็นว่าบุคคลที่มีอายุกว่า 18 ปี เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบชั่วดีอย่างเช่น ผู้ที่มีอายุ 20 ปี หรือผู้ใหญ่ จึงลงโทษในทางตัดสิทธิเสรีภาพบางประการเสมอผู้ใหญ่ได้แล้ว เหตุใดจึงไม่ยอมให้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งเสมอผู้ที่มีอายุ 20 ปี จึงไม่มีเหตุผลประการใดที่จะไปกำจัดสิทธิเลือกตั้งของบุคคลที่อ่อนอายุเช่นนี้ ดังนั้นการที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้งของไทยได้กำหนดให้เฉพาะบุคคลที่มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปมีสิทธิเลือกตั้งนั้นน่าจะจะไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป

จึงนับได้ว่าการกำหนดเกณฑ์อายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นปัญหาสำคัญที่ควรจะได้มีการศึกษา และหาแนวทางในการกำหนดอายุที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการเลือกตั้งของไทย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่พลเมืองของประเทศในอันที่จะมีโอกาสใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเท่าเทียมกัน และสอดคล้องกับกระแสการเมืองของโลกปัจจุบันสำหรับในประเทศไทยนั้นก็ควรมีแนวความคิดในการขยายฐานอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งจากเดิม 20 ปี เป็น 18 ปี นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับปี 2517 เป็นต้นมาโดยการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้งทุก ๆ ครั้งประเด็นในเรื่องอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นประเด็นสำคัญที่มีการอภิปรายถกเถียงกันมาก ทั้งในชั้นของคณะกรรมการธิการ และในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร แม้ว่าจะได้มีผู้เสนอแนวคิดในการขยายฐานอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งจนถึงขั้นผ่านเข้าไปสู่ การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีรัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้งฉบับใดสามารถนำหลักการนี้มาใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้ ดังนั้นการศึกษาวิจัยเรื่องอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งนี้จะทำให้ทราบถึงแนวความคิดและหลักการต่าง ๆ ตลอดจนข้อสรุปในการกำหนดอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เหมาะสม สำหรับนำมาใช้กับการเลือกตั้งของไทย ตลอดจนเป็นข้อมูลในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

^๕ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494, มาตรา 8, 9, 10 และมาตรา 31

สมมติฐาน

การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเฉพาะในเรื่องอายุตามที่ระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2534 ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เนื่องจากปัจจุบันเยาวชนของไทยได้รับการศึกษาสูงขึ้น เยาวชนมีความคิดเปลี่ยนแปลงไป และมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น ประกอบกับกระแสการเมืองของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปตามเดิมเป็นอันมาก โดยต่างก็เปิดโอกาสให้เยาวชนมีสิทธิเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาหาแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งของไทย เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแสดงถึงปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งของประเทศไทยที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและกระแสการเมืองของโลกปัจจุบัน
2. เพื่อชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่อง ในการกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ว่ายังไม่สามารถให้ความเสมอภาคภายใต้กฎหมายแก่พลเมืองของประเทศได้อย่างแท้จริง
3. เพื่อค้นหาแนวทาง หรือศึกษาแนวทางในการกำหนดเกณฑ์อายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการเลือกตั้งของไทย

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาถึงการกำหนดเกณฑ์อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายเลือกตั้ง
2. ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ และวิธีการในการกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งของต่างประเทศ
3. ศึกษาถึงหลักการและเหตุผลในเชิงกฎหมายของการกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้มีความแตกต่างจากการศึกษาในทางรัฐศาสตร์

แนวความคิดและผลงานวิจัย

จะนำแนวความคิดเกี่ยวกับ การกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากของต่างประเทศที่ถือได้ว่าเป็นต้นแบบของ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งได้มีวิวัฒนาการอันยาวนานในการให้สิทธิเลือกตั้งแก่พลเมืองของประเทศโดยที่แต่ละประเทศต่างก็มีเหตุผลในการกำหนดเกณฑ์อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้แตกต่างกัน ในประเทศสหรัฐอเมริกา การกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีการแก้ไขครั้งสุดท้าย ในปี ค.ศ. 1970 นั้น เกิดจากแรงกดดันทางการเมือง เนื่องจากรัฐบาลในสมัยนั้น ได้ส่งทหารที่มีอายุไม่ถึงเกณฑ์ที่จะมีสิทธิเลือกตั้งไปร่วมสู้รบในสงครามเวียดนาม ในประเทศอังกฤษนั้น การกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งถือได้ว่าเป็นการต่อสู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิเลือกตั้งในแต่ละชั้นเป็นระยะเวลาอันยาวนานอย่างมีขั้นตอน ส่วนเหตุผลที่สำคัญประการหนึ่งในการกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น ได้แก่เหตุผลทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา ซึ่งแต่ละประเทศเห็นว่าเมื่อประชาชนในชาติมีการศึกษาสูงขึ้น เสี่ยงภัยให้รัฐมากขึ้น และมีความสนใจทางการเมืองมากขึ้น แสดงว่าเขาเหล่านั้นมีวุฒิภาวะทางการเมืองในระดับหนึ่ง จึงสมควรที่จะให้ได้รับสิทธิเลือกตั้งได้ซึ่งแนวความคิดในการกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งเหล่านี้ต่างก็เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดเกณฑ์อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งและเมื่อพิจารณาถึงกระแสการเมืองของโลกแล้วจะพบว่าร้อยละ 72 ของประเทศต่าง ๆ ได้มีการกำหนดเกณฑ์อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้เท่ากันคือ 18 ปี ซึ่งถือได้ว่าเป็นแนวโน้มที่สำคัญในการพิจารณาถึงเกณฑ์ในการกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งประการหนึ่ง

สำหรับผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งนี้ในต่างประเทศ ได้มีการศึกษาถึงผลการกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งอันเกิดจากการลดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จาก 25 เป็น 20 ปี ได้แก่ประเทศญี่ปุ่น และในประเทศที่มีการลดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งจาก 21 ปี เป็น 18 ปี ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย

ในประเทศออสเตรเลีย ได้มีการศึกษาข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างการเลือกตั้งก่อนมีการลดอายุกับการเลือกตั้งที่มีขึ้นหลังจากมีการลดอายุแล้วนั้น พบว่าเยาวชนที่เพิ่งจะมีสิทธิเลือกตั้งเป็นครั้งแรกนี้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในอัตราที่ต่ำกว่ากลุ่มผู้มีอายุสูง และในบุคคลในวัยนี้มีความโน้มเอียงที่จะให้การสนับสนุนพรรคการเมืองที่มีนโยบายในทางเสรีนิยม มากกว่าพรรคการเมืองที่มีนโยบายในทางอนุรักษนิยม¹

จากผลการวิจัยในประเทศต่าง ๆ ส่วนมากสรุปได้ว่าการลดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นมีผลกระทบตามมาหลายประการได้แก่ ผลกระทบต่อพรรคการเมือง ทำให้พรรคการเมืองบางพรรคได้รับประโยชน์จากการที่ให้บุคคลอายุน้อยมีสิทธิเลือกตั้ง เช่น พรรคเลเบอร์ (Labour) และบางพรรคได้รับคะแนนเสียงจากบุคคลกลุ่มนี้เป็นส่วนน้อย เช่น พรรคคอนเซอร์เวทีฟ (Conservative) ผลกระทบต่อจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ปรากฏว่ากลุ่มผู้ที่เพิ่งจะมีสิทธิเลือกตั้งเป็นครั้งแรกนี้มีอัตราการไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่ำกว่ากลุ่มที่มีอายุสูงกว่า ซึ่งผลการวิจัยในหลาย ๆ ประเทศนั้นจะมีผลกระทบใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ในการกำหนดเกณฑ์อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งนี้ยังมีผลกระทบต่อข้อกำหนดอายุตามกฎหมายอื่น ๆ เช่นกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาญา กฎหมายครอบครัว โดยส่วนมากประเทศต่าง ๆ ได้แก้ไขกฎหมายให้มีความสอดคล้องกัน

ซึ่งแนวความคิดและผลการวิจัยเหล่านี้ จะนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์หาแนวทางในการกำหนดเกณฑ์อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งในประเทศไทยต่อไป

วิธีการวิจัย

เป็นการศึกษาโดยวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยรวบรวมจากเอกสารบทความ กฎหมาย ผลงานทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ และ

¹Paul Handerson , Parliament and Politics in Australia (Victoria : Heinemann Educational, 1978), p.187.

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ แล้วทำการศึกษาวิเคราะห์ เกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์อายุผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นอกจากนี้ก็จะได้รวบรวมข้อมูลบางส่วนจากการให้สัมภาษณ์ของนักการเมือง นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยรวบรวมประมวลเข้าด้วยกัน เพื่อหาแนวทางในการกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสากล

ผลประโยชน์ที่ควรจะได้รับ

1. เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เหมาะสม สำหรับการนำมาใช้ในประเทศไทย
2. เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอายุ เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการใช้เป็นกลไกในการปกครองประเทศต่อไป
3. เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ต่อหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 และกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย